

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 11CoE/300/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3515206240
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Radičová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3515206240.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSŤ, s.r.o. so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpeného advokátskou kanceláriou Advocate, s.r.o. so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 36 865 141 proti povinnému: S. J., bytom K., U. XXX/XX, o vymoženie 150,33 eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 18. augusta 2015, č. k. 12Er/703/2015-11, takto

rozhodol:

Odvolačný súd uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, čo po právnej stránke odôvodnil § 44 ods. 2 Exekučného poriadku s poukazom na § 45 ods. 1 až 3 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že dňa 22.06.2015 bola tamojšiemu súdu doručená žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu - Rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. SR 08676/14 vydaného dňa 04.11.2014 Stálym rozhodcovským súdom zriadeným zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s. so sídlom v Bratislave. Súd prvého stupňa mal za preukázané, že v predmetnej exekučnej veci sa vymáha plnenie zo zmluvy o úvere č. 307600753 uzavretej podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka dňa 23.07.2012 medzi oprávneným ako veriteľom a povinným ako dlžníkom, pričom zo všeobecných podmienok poskytnutia úveru (čl. 15), ktoré tvoria súčasť zmluvy vyplýva, že právne vzťahy medzi účastníkmi sa spravujú Obchodným zákonníkom v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka. Zastával názor, že predmetné ustanovenie zmluvných podmienok o aplikácii Obchodného zákonníka, či charakter úveru ako absolútneho obchodu nemá za následok skutočnosť, že sa na predmetný právny vzťah nebudú aplikovať všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka, teda aj § 52 a nasl. týkajúce sa ochrany spotrebiteľa s dôrazom na § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, vychádzajúc zo zásady subsidiarity Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z obsahu predložených dokladov mal súd prvého stupňa za to, že v danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu, ktorej základnú charakteristiku upravuje Občiansky zákonník v ustanovení § 52 a nasl. V zmysle § 52 Občianskeho zákonníka tak predmetnú zmluvu o úvere posúdil ako zmluvu svojou povahou spotrebiteľskú, pretože bola uzatvorená dodávateľom - oprávneným ako právnickou osobou, ktorá má v predmete svojej podnikateľskej činnosti o. i. poskytovanie úverov z vlastných zdrojov a pri uzatváraní a plnení zmluvy konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti so spotrebiteľom - povinným ako fyzickou osobou nepodnikateľom. Zastával názor, že zmluva uzatvorená medzi oprávneným a povinným spĺňa charakteristiku štandardných spotrebiteľských zmlúv, ktorých základnou črtou je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny pred ich uzatvorením. Súd prvého stupňa zistil, že rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc vo veci rozhodnúť na podklade rozhodcovskej zmluvy uzatvorenej dňa 23.07.2012 formou vyplneného predtlačeneho formulára, v ktorom oprávnený ako veriteľ vyplnil označenie dlžníka - povinného a číslo zmluvy s dátumom jej uzatvorenia. Rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná, keďže sa jedná o vyplnené tlačivo vopred pripravené oprávneným, bez možnosti jej zmeny

či úpravy. Rozhodcovská zmluva síce obsahuje vyhlásenie dlžníka, že s uzatvorením zmluvy súhlasí a vyhlasuje, že bol pred jej uzatvorením osobitne poučený o dôsledkoch jej uzavretia, avšak pri predtlačenom formulárovom znení, podpísaným dlžníkom v rovnaký deň ako zmluva o úvere, ťažko možno predpokladať, že si dlžník bol vedomý všetkých dôsledkov, ktoré so sebou "dojednanie" rozhodcovskej zmluvy nesie. Rozhodcovská doložka v predmetnej veci, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul v predmetnom konaní, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť iný spôsob rozhodovania prípadného sporu než v rozhodcovskom konaní, ak dodávateľ ešte pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde. Rozhodcovská doložka umožňujúca dodávateľovi výber rozhodcovského konania nenapĺňa záujem na ochrane spotrebiteľa. Z hľadiska ochrany spotrebiteľa tak nie je rozdiel medzi výhradnou rozhodcovskou doložkou a voľbou dodávateľa, ktorý spotrebiteľovi rozhodcovské konanie vnúti. Súd prvého stupňa zastával názor, že rozhodcovskú zmluvu si spotrebiteľ osobitne nevyjednal, nakoľko bola vopred pripravená, na predtlačenom formulári. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť, alebo podrobiť sa rozhodcovskému konaniu, ak ho vyvolal dodávateľ ako prvý. Rozhodcovský súd je pritom paušálnym spôsobom zakotvený v zmluvných podmienkach ešte pred vznikom samotnej štandardnej zmluvy. Rozhodcovská zmluva je neprijateľná, pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti ho v určitých prípadoch neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu. Neprijateľná rozhodcovská doložka sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom. Akékoľvek plnenie priznané rozhodcom na základe rozhodcovskej doložky, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi, je plnením, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Takto formulovaná rozhodcovská doložka podľa názoru súdu prvého stupňa spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a ako taká je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. S poukazom na vyššie uvedené dospel súd prvého stupňa k záveru, že rozhodcovská zmluva tvoriaca podklad pre vydanie rozhodcovského rozsudku, ktorý je exekučným titulom v predmetnom konaní, je neprimeranou (neprijateľnou), a preto neplatnou zmluvnou podmienkou. Z uvedeného vyplýva, že neplatná rozhodcovská zmluva nemohla platne založiť právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie veci a ani na vydanie rozhodnutia, ktoré by následne mohlo požívať tiež náležitú ochranu v procese exekučného vymáhania ním priznanej pohľadávky, teda stať sa spôsobilým podkladom pre vykonanie exekúcie. Z uvedených dôvodov súd prvého stupňa ex offo zamietol žiadosť exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, a to v celom rozsahu.

Proti uvedenému uzneseniu súdu prvého stupňa podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie oprávnený, ktorý navrhol jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odvolaní vyčítal súdu prvého stupňa predovšetkým nesprávne právne posúdenie veci v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. a zároveň podľa jeho názoru rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z neúplného zistenia skutkového stavu v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Mal za to, že súd prvého stupňa prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti, ktorú mu zveril Exekučný poriadok a v jeho nadväznosti zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Exekučný súd v konaní o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie z predložených podkladov posudzuje exekučný titul z formálnej a materiálnej stránky. Formálne preskúmvanie exekučného titulu sa obmedzuje na dodržanie všetkých formálnych náležitostí exekučného titulu. Preskúmvaním materiálnej stránky zisťuje exekučný súd, či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu. Mal za to, že v rámci preskúmvania exekučného titulu po materiálnej stránke, nemôže exekučný súd skúmať samotné rozhodcovské konanie, nakoľko samotné ustanovenie, o ktoré sa opiera súd v napadnutom uznesení, stanovuje podmienku na zastavenie exekúcie tak, že rozhodcovský rozsudok a nie rozhodcovské konanie zaväzuje k niečomu nedovolenému. Exekučný súd sa tak v rámci materiálneho prieskumu musí obmedziť len na skúmanie výroku exekučného titulu (odôvodnenie nemôže zaväzovať účastníkov konania). Splnenie podmienok zastavenia exekúcie, t. j. zaväzovať k niečomu objektívne nemožnému, právom nedovolenému, alebo k niečomu čo je v rozpore s dobrými mravmi, však musí mať povahu zjavného nedostatku exekučného titulu. V rámci exekučného konania súd nemôže zaujímať právne stanoviská a úvahy k výroku samotného exekučného titulu. Postupom súdu v tejto veci a jeho výkladom ust. § 45 zákona o rozhodcovskom konaní dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní. Oprávnený ďalej zastával názor, že súd prvého stupňa pri posudzovaní predložených dôkazov neúplne zistil skutkový stav veci, keďže namietal skutočnosť, že zmluvnými stranami nebola dojednaná žiadna rozhodcovská zmluva/rozhodcovská doložka. Uviedol, že oprávnený s povinným uzatvára rozhodcovskú zmluvu podľa § 3 a nasl. zákona č. 244/2002 Z. z. formou samostatného právneho úkonu, a to na samostatnej listine. V niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá v rámci všeobecných

obchodných podmienok. Konajúci súd však tieto skutočnosti dostatočne nezisťoval a zaťažil konanie vadou nedostatočne zisteného skutkového stavu. Na základe uvedeného oprávnený zastával názor, že exekučný titul bol vydaný oprávneným orgánom v konaní vedenom v zmysle zákona č. 244/2002 Z. z. a konajúci súd konal nad rámec zákonných ustanovení.

Písomné vyjadrenie k odvolaniu oprávneného podané nebolo.

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdiť z týchto dôvodov:

Podľa § 234d ods. 2 Exekučného poriadku v znení neskorších predpisov na exekučné konania začaté v súlade s odsekom 1 alebo vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, a ktoré neboli ukončené k 1. januáru 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014.

Podľa § 54b ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov ustanovenia tohto zákona sa použijú aj na konania začaté pred 1. januárom 2015.

Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom v čase vydania rozhodcovského rozsudku, teda v znení účinnom do 31.12.2014 (ďalej len „zákon č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní“) súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví

- a) z dôvodov uvedených v osobitnom predpise,
- b) ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a) a b) alebo
- c) ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

Podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b) alebo c).

Odvolací súd preskúmaním veci zistil, že súd prvého stupňa pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie dôsledne preskúmal podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.12.2014 (ďalej len „Exekučný poriadok“) žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Z citovaného zákonného ustanovenia totiž vyplýva, že v prípade, ak súd zistí rozpor týchto listín so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Súladom exekučného titulu so zákonom pritom treba rozumieť nielen formálne náležitosti exekučného titulu, ale aj to, či na jeho základe možno exekúciu vykonať, teda či tu nie je taká právna úprava, ktorá by bránila vykonaniu exekúcie na základe tohto exekučného titulu. Zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v ustanovení § 45 priznáva exekučnému súdu právo preskúmať rozhodcovský rozsudok aj z hmotnoprávných hľadísk.

Exekučný súd v rámci svojho postupu pri preskúmaní listín podľa ustanovenia § 44 Exekučného poriadku v spojení s ustanovením § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní z úradnej povinnosti posudzuje, či rozhodcovský rozsudok, ktorý je podľa ust. § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku tiež spôsobilým exekučným titulom, tento nezaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právne nedovolené alebo odporujúce dobrým mravom (§ 45 ods. 1 písm. c/), resp. či rozhodcovský rozsudok nemá nedostatok uvedený v § 40 písm. a/ a b/. Ak súd zistí tieto nedostatky, exekučné konanie aj bez návrhu zastaví. Ak bol rozhodcovský rozsudok vydaný v dôsledku neplnenia zmluvne dojednaných povinností zo strany dlžníka podľa úverovej zmluvy, ktorá má charakter spotrebiteľskej zmluvy, potom exekučný súd v rámci postupu podľa § 44 Exekučného poriadku a § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, z úradnej povinnosti správne v danej veci posudzoval rozhodcovský rozsudok z aspektu, či plnenie priznané týmto rozsudkom nemá taký charakter, pre ktorý je potrebné úplne alebo čiastočne exekučné konanie zastaviť, resp. v danom prípade zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie pre rozpor exekučného titulu so zákonom.

Odvolačný súd uvádza, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní (§ 3 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní). Rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve (§ 4 ods. 1 citovaného zákona). Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli (§ 4 ods. 2 citovaného zákona).

Ak v určitej veci nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Keby exekučný súd akceptoval rozhodcovský rozsudok, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by vykonateľnosť rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemal právomoc. Išlo by o akceptáciu „rozhodnutia“ nevykonateľného, majúceho účinky paaktu. Skutočnosť, že účastník rozhodcovského konania, ktorý v exekučnom konaní vystupuje v procesnom postavení povinného, v rozhodcovskom konaní prípadne nenamietal neexistenciu rozhodcovskej zmluvy, prevzal rozhodcovský rozsudok a nevyužil možnosť domáhať sa zrušenia rozhodcovského rozsudku žalobou podanou na príslušnom súde, je tu irelevantná.

Aj v preskúmvanej veci bol preto plne opodstatnený a zákonom podložený postup exekučného súdu, ktorý skúmal, či bola v danej veci medzi účastníkmi konania platne uzavretá rozhodcovská zmluva. Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a nesmeroval k „zrušeniu“ tohto rozhodnutia. Exekučný súd v súlade so zákonom skúmal, či oprávneným predložený rozhodcovský rozsudok je vykonateľný exekučný titul, medziiným, či ho vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor. Pri riešení tejto otázky nebol exekučný súd viazaný tým, ako ju vyriešil rozhodcovský súd. Možno preto uzavrieť, že aj v rámci daného exekučného konania bol všeobecný súd oprávnený skúmať rozhodnutie označené v exekučnom konaní ako exekučný titul z hľadiska, či nejde o rozhodnutie ničotné, ktoré nevyvoláva žiadne právne účinky.

Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezávaznosť) rozhodcovského rozsudku (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21. marca 2012 sp. zn. 6 Cdo 1/2012).

Aj v prípade, že spotrebiteľ nevyužije právnu možnosť spochybníť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a prípadne aj konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. septembra 2012, sp. zn. 5Cdo 230/2011).

Za správny odvolací súd považuje právny názor súdu prvého stupňa, že oprávneným predložená Zmluva o úvere zo dňa 23.07.2012 je zmluvou spotrebiteľskou, teda že medzi oprávneným a povinným bol založený na jej základe spotrebiteľský vzťah, ktorý právny záver oprávnený v odvolaní nenamietal. Odvolací súd má rovnako ako súd prvého stupňa za to, že povinný v zmluvnom vzťahu vystupoval ako spotrebiteľ a oprávnený ako dodávateľ (§ 52 ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka). Odvolací súd preto zastáva názor, že predmetná zmluva o úvere, ktorou bol založený právny vzťah medzi účastníkmi konania, vykazuje znaky spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom v čase jej uzavretia, teda ide o zmluvu (bez ohľadu na právnu formu), ktorú uzatvoril dodávateľ - oprávnený ako právnická osoba, ktorý pri uzatváraní a plnení zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti so spotrebiteľom - povinným ako fyzickou osobou nepodnikateľom, kedy

povinný pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonal v rámci predmetu obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Na základe uvedeného odvolací súd konštatuje, že na predmetnú zmluvu o úvere, ako aj na rozhodcovskú zmluvu uzatvorenú v ten istý deň ako úverová zmluva medzi tými istými účastníkmi, je potrebné aplikovať aj právne normy právneho poriadku chrániace spotrebiteľa. V zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Odvolací súd zastáva právny názor, že v danej veci je za neprijateľnú potrebné považovať rozhodcovskú zmluvu uzatvorenú medzi oprávneným a povinným dňa 23.07.2012, teda uzatvorenú v rovnaký deň ako oprávnený s povinným uzavrel zmluvu o úvere. Uvedená rozhodcovská zmluva bola uzavretá vo formulárovej podobe v predtlačí, ktorú predkladal oprávnený povinnému, nebola individuálne dojednaná, keď jej obsah povinný nemohol ovplyvniť, doplňali sa len identifikačné údaje povinnej osoby a číslo a dátum uzatvorenia zmluvy o úvere. Výber z alternatív riešenia sporu spočíval na žalobcovi. Veriteľ (oprávnený) potom mohol na základe tejto rozhodcovskej zmluvy vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému súdu, ktorého sám určil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Spotrebiteľ týmto stratil právo brániť sa voči nárokom veriteľa na všeobecnom súde v mieste svojho bydliska. Odvolací súd zastáva v tomto smere názor, že o nekalú zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak spotrebiteľ má podľa nej možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym všeobecným súdom, ale ak by sa podľa takejto zmluvy začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa (veriteľa), spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Sám veriteľ, ktorý zostavil znenie rozhodcovskej zmluvy vo svojej vopred pripravenej formulárovej podobe, jednostranne určil, ktorému rozhodcovskému súdu bude vec predložená, a to rozhodcovskému súdu so sídlom geograficky vzdialenom od bydliska povinného. Vychádzajúc z komplexnej úpravy rozhodcovskej zmluvy je potom potrebné túto považovať v celosti za neprijateľnú, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v príslušnom znení, a to aj v nadväznosti na judikatúru Súdného dvora Európskej únie (C-240/98 až C-244/98, C-40/08, C-473/00, C-243/08, C-168/05). Rozhodcovskú zmluvu, na podklade ktorej si rozhodcovský súd v danej veci založil právomoc, preto odvolací súd v zhode so súdom prvého stupňa vyhodnotil ako nekalú, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka platnom a účinnom v rozhodnom období.

Odvolací súd k tomu ešte uvádza, že vznik rozhodcovskej zmluvy vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa a jeho slobodnú voľbu o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne. Dĺžnik, ktorému je predložená typová spotrebiteľská zmluva v predtlačí, nemá vzhľadom na takúto podobu zmluvy v zásade reálnu možnosť ovplyvniť jej obsah. Predtlačené ustanovenie zmluvy, že povinný bol poučený o dôsledkoch uzavretia rozhodcovskej zmluvy za situácie, keď je rozhodcovská zmluva uzatváraná v rovnaký deň spolu s úverovou zmluvou, odvolací súd nepovažuje za dostatočné preukázanie kvalifikovaného vysvetlenia vážnych dôsledkov rozhodcovského konania. Povinný pritom pri podpisovaní mohol ľahko nadobudnúť dojem, že ide o tú istú úverovú zmluvu pozostávajúcu z viacerých listín a že pokiaľ úver chcel získať, bol povinný podpísať všetky listiny predložené oprávneným. Odvolací súd v tomto smere ešte uvádza, že spotrebiteľ ako slabšia zmluvná strana, neprofesionál, nie je často schopný v danom momente pochopiť a zvážiť všetky dôsledky predložených dokumentov obsahujúcich terminologicky náročný a rozsiahly neprehľadne štruktúrovaný text a povinný v časovej a finančnej tiesni, v ktorej sa nachádza, neraz pristúpi aj na také podmienky zmluvy, na ktoré by za iných okolností nikdy nepristúpil. Z predložených listín nevyplýva, že by si uzavretie rozhodcovskej zmluvy v takomto znení výslovne vymienil povinný a vzhľadom na charakter zmluvy nemožno dospieť k záveru, že by povinný mal možnosť do obsahu zmluvy akýmkoľvek spôsobom zasahovať, teda že by povinný napríklad mohol ovplyvniť osobu rozhodcu, resp. výber rozhodcovského súdu, miesto rozhodcovského konania, spôsob konania (s pojednávaním, bez pojednávania) a podobne. Rozhodcovská zmluva navyše nebola uzatvorená v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa po vzniku sporu, ale na začiatku zmluvného vzťahu, teda v čase, keď spotrebiteľa, často pod vplyvom finančnej núdze, pri uzatváraní zmluvy opomenú zachovať náležitú obozretnosť. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka (viď aj článok 3 smernice Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Povinný sa v posudzovanej veci reálne vopred vzdal svojho práva na účinnú ochranu v konaní pred všeobecným súdom, a to v pozícii a situácii, v ktorej vystupoval ako spotrebiteľ, teda ako slabšia zmluvná strana

a pri nemožnosti reálne vplyvať na obsah zmluvy, čo je v podmienkach právneho štátu podľa názoru odvolacieho súdu neprijateľné.

Odvolací súd poukazuje tiež na to, že pokiaľ je zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória a prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nie sú žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Zároveň týmto vzniká základ pre docielenie skutočnej rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihliadne aj bez návrhu a rovnako aj bez návrhu súd exekúciu zastaví, ak ide o plnenie z takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky (v tomto prípade zamietne žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie). Ak je takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou samotná rozhodcovská doložka a dodávateľ ju použije, v takomto prípade ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi (k tomu viď aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. februára 2011 sp. zn. IV. ÚS 55/2011).

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd prvého stupňa správne právne posúdil rozhodcovský rozsudok ako nulitný, vydaný rozhodcom, ktorý vyvodil svoju právomoc na konanie a rozhodnutie na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, teda nejde o spôsobilý exekučný titul podľa ust. § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku a správne žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku).

Odvolací súd z uvedených dôvodov uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.